

PA 03

Pensionsavtal

Centrala avtal | 2008:3

Centrala avtal 2008:3

2008-06-18

Ersätter Cirkulär 2003:A3

Utgiven av Arbetsgivarverket 2008 | Arbetsgivarverket

Grafisk form: Arbetsgivarverket informationsenheten

Produktion: Tecknarn i Roslagen

Tryck: Tabergs Media Group STHLM

Innehåll

Förord	5
1 Inledande bestämmelser	7
Tillämpningsområde	7
Anslutningsvillkor	7
Vissa definitioner	8
Arbetsgivarbeslut	8
Pensionsförmånerna	9
Finansiering	9
2 Pensionsålder	11
3 Avgiftsbestämd ålderspension	13
Tillgodoräkning av pensionsavgifter	13
Individuell ålderspension	14
Kompletterande ålderspension	14
Uttag av avgiftsbestämda pensioner	16
4 Förmånsbestämd ålderspension	17
Pensionsgrundande lön	17
Pensionsunderlag	18
Pensionsgrundande tjänstetid	19
Tjänstetidsfaktor	20
Ålderspensionens storlek fr.o.m. 65 år	21
Ålderspensionens storlek före 65 år	25
Uttag av förmånsbestämda ålderspensioner	25
Samordning	26
5 Sjukpension	27
Villkor	27
Sjukpensionens storlek	28
Samordning	28
6 Efterlevandepension	29
Villkor	29
Efterlevandepension till make	29
Efterlevandepension till arvsberättigat barn	30
Samordning	31
7 Intjänande av pensionsrätt	33
8 Värdesäkring under utbetalningstid	35
9 Förmånligare villkor	37
10 Utbetalning av pensionsförmåner	39
11 Efterskydd	41
12 Övergångsbestämmelser	43

13 Övergångsbestämmelser för vissa yrkesofficerare	47	
Övergångsbestämmelser för anställda vid Chalmers	48	
Övergångsbestämmelser för anställda vid Högskolan i Jönköping	51	
Övergångsbestämmelser för anställda vid de allmänna försäkringskassorna	54	
Övergångsbestämmelser för anställda vid Försäkringskassornas förbund (FKF)	57	
Övergångsbestämmelser för anställda vid Swedesurvey	60	
Övergångsbestämmelser för anställda vid LfV Holding	63	
<i>Bilaga 1</i>	Arbetsgivare inom tillämpningsområde för statliga pensionsbestämmelser enligt PA 03	67
<i>Bilaga 2</i>	Utbetalning av förmånsbestämd ålderspension, sjukpension och efterlevandepension	69
<i>Bilaga 3</i>	Utdrag ur PA-91 18 §	73
Arbetsgivarnyckel till PA 03		75
Utdrag ur Förhandlingsprotokoll den 1 februari 2002 (om nytt pensionsavtal m.m.)		77
Förhandlingsprotokoll den 28 juni 2002 (om valet av individuell ålderspension enligt PA 03)		79
Utdrag ur Förhandlingsprotokoll den 25 oktober 2002 (om tillämpning av PA 03 m.m.)		82
Avtal den 20 december 2002 (om inrättande av en pensionsnämnd)		84
Utdrag ur Förhandlingsprotokoll den 7 november 2007 (om ändringar i Pensionsavtal för arbetstagare i staten m.fl. (PA 03))		86

Förord

Genom förhandlingsprotokoll den 1 februari 2002 om nytt pensionsavtal m.m. slöt Arbetsgivarverket och de centrala arbetstagarorganisationerna på det statliga avtalsområdet Pensionsavtal för arbetstagare hos staten m.fl. (PA 03) med giltighet fr.o.m. den 1 januari 2003 t.o.m. den 31 december 2004. Avtalet fortsätter där- efter att gälla ett år i sänder om det inte har sagts upp senast tre månader före giltighetstidens utgång.

Pensionsavtalet har av Arbetsgivarverket slutits under förbehåll om regeringens godkännande. Avtalet har godkänts av regeringen genom beslut den 20 december 2002.

I förhandlingsprotokoll 2008-04-17 har parterna enats om ett nytryck av PA 03. I detta nytryck har mellan parterna upprättade förhandlingsprotokoll vad avser ändringar och tillägg i avtalstexten från år 2003 t.o.m. 2007 inarbetats.

I anslutning till avtalet återges även Arbetsgivarverkets beslut om utövande av arbetsgivarens befogenheter enligt avtalet (arbetsgi- varnyckel).

1 Inledande bestämmelser

Tillämpningsområde

1 §

Avtalet gäller för arbetstagare som har sådana statliga eller i bilaga 1 angivna icke-statliga anställningar för vilka Arbetsgivarverket har rätt att sluta kollektivavtal om pensionsvillkor med undantag för

1. arbetstagare för vilka regeringen utfärdar särskilda pensionsbestämmelser såvida dessa bestämmelser inte överensstämmer med detta avtal eller arbetstagare som enligt särskilt avtal med arbetsgivaren omfattas av andra pensionsbestämmelser,
2. arbetstagare i försvarsmaktens reserver, väg- och vattenbyggnadskåren eller civilförsvarets krigsorganisation,
3. arbetstagare på reservstat,
4. arbetstagare som är lokalanställda utom riket.

Anslutningsvillkor

2 §

Avtalet gäller inte för

1. arbetstagare som inte har fyllt 18 år,
2. arbetstagare som vid anställningstidpunkten har uppnått pensionsåldern enligt detta avtal,
3. arbetstagare som vid anställningstidpunkten uppbär tjänstepension, om inte arbetsgivaren medger att avtalet ska gälla,
4. arbetstagare som är anställd för tjänstgöring som inte uppgår till minst 20 procent av heltidstjänstgöring vad avser förmånsbestämd ålderspension enligt 4 kap.,
5. arbetstagare som är född 1942 eller tidigare,
6. arbetstagare med pensionsålder enligt 7 § andra stycket som är född 1947 eller tidigare.

Vissa definitioner

3 §

Arbetsgivaren Arbetsgivarverket eller den myndighet som Arbetsgivarverket bestämmer, om inte regeringen föreskriver något annat.

Lokal arbets-

tagarorganisation Den del av en central arbetstagarorganisation som denna bestämmer, i förekommande fall med stöd av huvudavtalet.

Arbetsgivarbeslut

4 §

Innan arbetsgivaren fattar beslut enligt 2 § punkt 3 eller sådan arbetsgivare som förtecknas i bilaga 1 fattar beslut enligt 1 § punkt 1 ska den lokala arbetstagarorganisationen informeras om det tilltänkta beslutet.

Den lokala arbetstagarorganisationen har rätt att begära förhandling med arbetsgivaren om det tilltänkta beslutet. En sådan begäran ska göras skyndsamt, dock senast inom fem arbetsdagar räknat från den dag då organisationen fick information om beslutet.

Om parterna inte enas vid en sådan förhandling eller om förhandlingen inte begärs inom angiven tid, får arbetsgivaren besluta i frågan.

Bestämmelserna i första – tredje styckena ersätter bestämmelserna om arbetsgivarens skyldighet enligt MBL i den utsträckning dessa är dispositiva.

Pensionsförmånerna

5 §

Pensionsförmånerna enligt avtalet utgörs av

1. Avgiftsbestämda pensioner enligt 3 kap.
  - a) individuell ålderspension enligt 9 §
  - b) kompletterande ålderspension enligt 10 - 11 §§.
2. Förmånsbestämda pensioner enligt 4 - 7 kap.
  - a) ålderspension enligt 4 kap.
  - b) sjukpension enligt 5 kap.
  - c) efterlevandepension enligt 6 kap.
  - d) intjänad pension enligt 7 kap.

Finansiering

6 §

Pensionsförmånerna finansieras av arbetsgivaren.

1. Avgiftsbestämd pension enligt 5 § punkt 1 a.

Arbetsgivaren finansierar pension genom att betala avgift för pensionsförsäkring hos försäkringsgivare som uppfyller av parterna fastställda villkor. Förutom vad som följer av detta avtal gäller vedebörande försäkringsgivares försäkringsvillkor och försäkringstekniska riktlinjer.

2. Avgiftsbestämd pension enligt 5 § punkt 1 b.

Arbetsgivare som inte är affärsverk finansierar pension genom att betala avgift för försäkring i Kåpan Pensioner försäkringsförening. Affärsverk kan välja mellan att finansiera pension genom försäkring i Kåpan Pensioner eller genom skuldföring. Därvid gäller Kåpan pensioners försäkringsvillkor och försäkringstekniska riktlinjer i tillämpliga delar.

3. Förmånsbestämd pension enligt 5 § punkt 2.

Med undantag för affärsverk och Chalmers finansierar arbetsgivare pension försäkringsmässigt genom att betala avgifter till den försäkringsadministratör som ska anlitas av statliga arbetsgivare. För beräkning av avgifter samt för beräkning av pensionsbe-

lopp vid ändring till fribrev enligt 31 § gäller de försäkringstekniska riktlinjer som enligt premieförordningen (1997:908) fastställs av Statens pensionsverk (SPV). Affärsverk och Chalmers tryggar pension genom skuldföring. Vid skuldföring gäller i tillämpliga delar de av SPV fastställda försäkringstekniska riktlinjerna.

2 Pensionsålder

7 §

Pensionsåldern är 65 år och uppnås vid utgången av kalendermånaden före den månad då arbetstagaren fyller 65 år.

Pensionsåldern för flygledare är 60 år och för yrkesofficerare 61 år och uppnås vid utgången av den kalendermånad då arbetstagaren fyller 60 år respektive 61 år¹.

---

¹) Gäller fr.o.m den 1 januari 2008 för yrkesofficerare anställda vid Försvarsmakten den 31 december 2007 och födda 1959 eller senare. För yrkesofficerare födda tidigare gäller 60 år, såvida inte yrkesofficeraren lämnat sådant meddelande som avses i 3 § lokalt avtal 2007-12-18 "Avtal om avsättningar till Kåpan Extra för yrkesofficerare vid Försvarsmakten."

3 Avgiftsbestämd ålderspension

Tillgodoräkning av pensionsavgifter

8 §

Arbetstagaren tillgodoräknas fortlöpande avgifter beräknade på utbetald lön i anställningen¹, dels för individuell ålderspension, dels för kompletterande ålderspension. I den utbetalda lönen ingår inte kostnadsersättningar (skattefria eller skattepliktiga).

Avgift tillgodoräknas vid följande ledigheter:

- ledighet till följd av sjukdom efter det att sjuklöneperioden enligt lagen (1991:1047) om sjuklön upphört,
- föräldraledighet, dock längst 18 månader per barn,
- ledighet med delpension.

Om den utbetalda lönen för en månad understiger den fasta lönen enligt 13 § punkt 1 ska avgiften beräknas på den fasta lönen².

Avgift tillgodoräknas även för:

- tid under vilken sjukpension utbetalas efter det att anställningen upphört,
- tid under vilken pensionsersättning eller särskild pensionsersättning enligt Trygghetsavtalet utbetalas³.

Avgiften beräknas på pensionsunderlaget enligt 15 §.

---

1) Med utbetald lön i anställningen avses även utbetalt arvode enligt 13 § punkt 4 om arvodet ingår i den pensionsgrundande lönen enligt 13 §.

2) Före den 1 januari 2007 beräknas avgiften på den fasta lönen enligt 13 § punkt 1.

3) Bestämmelsen om särskild pensionsersättning gäller arbetstagare som beviljats sådan ersättning fr.o.m. den 1 januari 2008.

Avgift tillgodoräknas även för:

– tid under vilken förtida uttag enligt 12 § första stycket görs.

Avgiften beräknas på tillämpligt underlag enligt ovan för kalenderåret före avgångsåret och betalas vid avgången. För tid under ledighet i övrigt beräknas avgiften på den fasta lönen enligt 13 § punkt 1.

Individuell ålderspension

9 §

Arbetstagaren tillgodoräknas månadsvis under anställningstiden en avgift på 2,5 %¹ av lönen eller pensionsunderlaget enligt bestämmelserna i 8 § upp till en årslön av 30 inkomstbasbelopp enligt lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension. Tillgodoräkningen sker fr.o.m. den månad då arbetstagaren fyller 23 år och längst t.o.m. den månad då han uppnår pensionsåldern. Avgiften ska användas för försäkring avseende ålderspension hos försäkringsgivare enligt 6 § punkt 1.

För arbetstagare som har 60 eller 61 års pensionsålder enligt 7 § andra stycket tillgodoräknas dessutom, när han uppnår pensionsåldern, en engångsavgift på 6,9 % av lönen eller pensionsunderlaget enligt bestämmelserna i 8 § för kalenderåret före det år han uppnår pensionsåldern.

Kompletterande ålderspension

10 §

Arbetstagaren tillgodoräknas månadsvis under anställningstiden en avgift på 2,0 %² av lönen eller pensionsunderlaget enligt bestämmelserna i 8 § upp till en årslön av 30 inkomstbasbelopp enligt lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension.

---

¹) Gäller fr.o.m. den 1 januari 2008 (2,3 % åren 2003 – 2007).

²) Under år 2003 var avgiften 1,9 %.

Tillgodoräkningen sker fr.o.m. den månad arbetstagaren fyller 23 år¹ och längst t.o.m. den månad då han uppnår pensionsåldern. Avgiften ska användas för försäkring avseende ålderspension enligt 6 § punkt 2.

11 §

Utöver den avgift som arbetstagaren tillgodoräknas enligt 10 § får arbetsgivaren avsätta ytterligare avgifter för försäkring avseende ålderspension enligt 6 § punkt 2. Förutsättningen härför är att arbetsgivaren och de lokala arbetstagarorganisationerna i ett lokalt kollektivavtal har enats om att ett avstående från lön eller motsvarande förmån i stället ska tillgodoräknas arbetstagaren i form av en extra avgift till den kompletterande ålderspensionen.

Den extra avgiften kan tillgodoräknas längst t.o.m. kalendermånaden före den månad arbetstagaren uppnår pensionsåldern.

Den extra avgiften kan tillgodoräknas som en procentuell andel av lönen, som en fortlöpande avgift uttryckt i kronor eller som ett engångsbelopp. Avgift i form av ett engångsbelopp ska gälla redan intjänade förmåner.

De närmare reglerna för tillgodoräknande av extra avgift fastställs i det lokala avtalet.

Anteckning

Se även förhandlingsprotokoll 2007-11-07 till RALS 2007-2010 mellan Arbetsgivarverket och Saco-S.

---

¹⁾ Gäller fr.o.m. den 1 januari 2008. Tidigare gällde 28 år.

Uttag av avgiftsbestämda pensioner

12 §

En arbetstagare har rätt att få individuell ålderspension utbetald från dagen efter avgångsdagen, dock tidigast vid utgången av månaden innan han fyller 61 år (förtida uttag). Om avgången sker i pensioneringssyfte ska avgift enligt 8 § tillgodoräknas för tid t.o.m. den månad då arbetstagaren uppnår pensionsåldern. Den individuella ålderspensionen tas ut som en livsvarig ålderspension enligt vederbörande försäkringsgivares försäkringsvillkor. Om förtida uttag görs kan dock pensionen tas ut som en temporär pension fram till den ordinarie pensionsåldern.

En arbetstagare har rätt att få kompletterande ålderspension utbetald från dagen efter avgångsdagen, dock tidigast vid utgången av månaden innan han fyller 61 år. Om arbetstagaren enligt avtalet har rätt att avgå med ålderspension från 60 års ålder får dock den kompletterande ålderspensionen vid avgången tas ut tidigast vid utgången av månaden innan han fyller 60 år. Den kompletterande ålderspensionen tas ut antingen som en temporär eller livsvarig pension enligt Kåpan Pensioners försäkringsvillkor.

Vid temporärt uttag av ålderspension gäller att pensionens storlek får uppgå högst till nedanstående procenttal av den fasta lönen vid avgången enligt 13 § punkt 1:

- 80 procent till den del den fasta lönen inte överstiger 7,5 inkomstbasbelopp,
- 70 procent till den del den fasta lönen överstiger 7,5 inkomstbasbelopp men inte 20 inkomstbasbelopp och
- 40 procent till den del den fasta lönen överstiger 20 inkomstbasbelopp men inte 30 inkomstbasbelopp.

Om temporärt uttag av förmånsbestämd ålderspension samtidigt sker gäller ovanstående begränsningsregler summan av förmånsbestämd, individuell och kompletterande ålderspension enligt detta avtal.

4 Förmånsbestämd ålderspension

Pensionsgrundande lön

13 §

I den pensionsgrundande lönen ingår följande:

1. arbetstagarens fasta lön eller motsvarande i den anställning som grundar pensionsrätt, oavsett om den har betalats ut eller inte,
2. andra kontanta avlöningsförmåner i anställningen¹ som har utbetalats till arbetstagaren, dock inte övertidsersättning eller kostnadsersättningar (skattefria eller skattepliktiga),
3. naturförmåner i form av kost eller bostad, värderade enligt tillämplig skattetablell samt
4. arvode som utbetalas enligt kommunala avlöningsbestämmelser till arbetstagare som är innehavare av lärartjänst vid universitet eller högskola, om tjänsten är fast förenad med kliniska arbetsuppgifter vid kommunalt undervisningssjukhus eller motsvarande under förutsättning av att
  - huvudmannen för sjukhuset tillhör tillämpningsområdet för statliga pensionsbestämmelser enligt PA 03 med avseende på sådana arbetstagare eller
  - universitetet eller högskolan har slutit lokalt kollektivavtal enligt delegeringsbeslut av Arbetsgivarverket med innebörd att sådant arvode är pensionsgrundande i arbetstagarens anställning hos universitetet eller högskolan.

Den pensionsgrundande lönen beräknas för helt kalenderår och begränsas till högst 30 gånger inkomstbasbeloppet enligt lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension.

---

¹) Här ingår inte ersättningar som ersätter arbetstagarens fasta lön vid t.ex. sjukdom eller föräldradighet, inte heller sådana ersättningar som ryms inom ramen för arbetstagarens fasta lön, t.ex. mertidstillägg vid partiell tjänstledighet.

14 §

För tid då en arbetstagare har haft delpension uppräknas den pensionsgrundande lönen till vad som skulle ha gällt vid oförändrad sysselsättningsgrad.

Om arbetstagaren i samband med delpensionering måste byta till en annan befattning med lägre lön ska pensionsunderlag enligt 15 § fastställas som om arbetstagaren hade avgått med ålderspension vid delpensionstillfället. Pensionsunderlaget räknas om med förändringar av prisbasbeloppet under tid med delpension.

Pensionsunderlag

15 §

Pensionsunderlag beräknas med utgångspunkt från den pensionsgrundande lönen för de fem kalenderåren närmast före avgångsåret. Vid beräkning av sjukpension enligt 25 § räknas de fem kalenderåren närmast före pensionsåret. Pensionsunderlaget för beräkning av ålderspension räknas om med förändringar av prisbasbeloppet under tid med sjukpension enligt 23 §.

Vid beräkning av pensionsunderlaget beaktas även pensionsgrundande lön i tidigare anställning i den mån lönen avser tid som tillgodoräknas enligt 16 §. Vid pensionsavgång senare än vid pensionsåldern räknas de fem kalenderåren närmast före det år då arbetstagaren uppnår pensionsåldern.

Den pensionsgrundande lönen för de fyra första kalenderåren i femårsperioden räknas med hjälp av prisbasbeloppet om till nivå för det sista året före avgångsåret, dock senast året före det år då arbetstagaren uppnår pensionsåldern.

Pensionsunderlaget utgör medeltalet av de enligt tredje stycket beräknade beloppen. Kan en arbetstagare inte tillgodoräkna pensionsgrundande lön för samtliga i femårsperioden ingående kalenderår utgör pensionsunderlaget medeltalet av beloppen för de hela kalenderår som kan tillgodoräknas arbetstagaren eller om endast ett helt kalenderår kan tillgodoräknas, beloppet för detta år.

Kan inte något helt kalenderår tillgodoräknas ska pensionsunderlaget utgöra det på hela kalendermånader grundade genomsnittsbeloppet per månad multiplicerat med 12.

Pensionsgrundande tjänstetid

16 §

Som pensionsgrundande tjänstetid tillgodoräknas en arbetstagare tid då detta avtal eller tidigare statligt kollektivavtal om tjänstepension inklusive SPR gäller för honom, dock tidigast fr.o.m. den kalendermånad då han fyller 28 år och längst t.o.m. kalendermånaden före den månad då arbetstagaren fyller 65 år.

Som pensionsgrundande tjänstetid tillgodoräknas även tid inom annat tillämpningsområde för statliga pensionsbestämmelser¹. För arbetstagare som 2002-12-31 innehade anställning med statlig pensionsrätt tillgodoräknas också sådan icke-statlig tjänstetid före 2002-12-31 som arbetstagaren fått tillgodoräkna enligt för honom då gällande statliga pensionsbestämmelser. Arbetstagare som har innehaft statlig anställning före 2002-12-31 och som har återanställts efter denna tidpunkt tillgodoräknas tjänstetiden i den tidigare statliga anställningen. Tid före 2003-01-01 får dock beaktas endast om arbetstagaren har varit anställd för tjänstgöring som uppgår till minst 40 procent av heltidstjänstgöring.

Som pensionsgrundande tjänstetid räknas med undantag för vad som nedan anges, ledighet utan lön som varar högst åtta månader. Dock räknas inte tid för sammanhängande hel ledighet utan lön för att inneha annan anställning med tjänstepensionsrätt

---

¹) Arbetsgivare inom annat tillämpningsområde för statliga pensionsbestämmelser förtecknas i bilaga 1.

som pensionsgrundande tid. Ledighet för längre tid till följd av sjukdom eller arbetsskada ska dock räknas som pensionsgrundande tjänstetid, likaså ledighet för vilken havandeskapspenning eller föräldrapenningförmån utgetts.

För ålderspension som följer på sjukpension tillgodoräknas som pensionsgrundande tjänstetid även tiden från avgången till pensionsåldern. Även tid under vilken pensionsersättning eller särskild pensionsersättning enligt Trygghetsavtalet utges tillgodoräknas som pensionsgrundande tjänstetid för ålderspension¹.

Om icke-statlig tjänstetid tillgodoräknats enligt andra stycket ska pensionsrätt som arbetstagaren tjänat in på grund av den tiden, räknas in i den pensionsrätt han tjänar in enligt detta avtal.

Tjänstetidsfaktor

17 §

För hel pension erfordras att den pensionsgrundande tjänstetiden är minst 30 år.

Tjänstetidsfaktorn utgör förhållandet mellan arbetstagarens pensionsgrundande tjänstetid, beräknad i hela och påbörjade månader, och talet 360, dock högst talet 1.

---

¹) Tillgodoräkning av pensionsgrundande tjänstetid för tid med pensionsersättning eller särskild pensionsersättning gäller fr.o.m. den 1 januari 2005.

Ålderspensionens storlek fr.o.m. 65 år på den del av pensionsunderlaget som inte överstiger 7,5 inkomstbasbelopp

18 §

Arbetstagare har när han uppnått pensionsåldern rätt till förmånsbestämd ålderspension fr.o.m. dagen efter avgångsdagen.

För arbetstagare som har 65 års pensionsålder enligt 7 § utgör pensionens storlek det procenttal som framgår av nedanstående tabell av pensionsunderlaget enligt 15 § multiplicerad med tjänstetidsfaktorn.

Födelseår	Pensionsnivå i procent av pensionsunderlaget	Födelseår	Pensionsnivå i procent av pensionsunderlaget
1943	9,5	1959	5,4
1944	9,3	1960	5,1
1945	9,1	1961	4,7
1946	8,9	1962	4,3
1947	8,7	1963	3,9
1948	8,4	1964	3,6
1949	8,2	1965	3,2
1950	7,9	1966	2,9
1951	7,7	1967	2,5
1952	7,4	1968	2,1
1953	7,2	1969	1,7
1954	6,9	1970	1,3
1955	6,6	1971	0,9
1956	6,3	1972	0,5
1957	6,0	1973 eller senare	0,0
1958	5,7		

För arbetstagare som har 60 eller 61 års pensionsålder enligt 7 § utgör pensionens storlek fr.o.m. 65 år det procenttal som framgår av nedanstående tabell av pensionsunderlaget enligt 15 § multiplicerad med tjänstetidsfaktorn.

Födelseår	Pensionsnivå i procent av pensionsunderlaget	Födelseår	Pensionsnivå i procent av pensionsunderlaget
1948	8,9	1962	5,1
1949	8,7	1963	4,7
1950	8,4	1964	4,3
1951	8,2	1965	3,9
1952	7,9	1966	3,6
1953	7,7	1967	3,2
1954	7,4	1968	2,9
1955	7,2	1969	2,5
1956	6,9	1970	2,1
1957	6,6	1971	1,7
1958	6,3	1972	1,3
1959	6,0	1973	0,9
1960	5,7	1974	0,5
1961	5,4	1975 eller senare	0,0

Ålderspensionens storlek fr.o.m. 65 år på den del av pensionsunderlaget som överstiger 7,5 inkomstbasbelopp

19 §

Arbetstagare som har uppnått pensionsåldern har fr.o.m. dagen efter avgångsdagen rätt till förmånsbestämd ålderspension på den del av pensionsunderlaget enligt 15 § som överstiger 7,5 inkomstbasbelopp.

För arbetstagare som har 65 års pensionsålder enligt 7 § utgör pensionens storlek det procenttal som framgår av nedanstående tabell av pensionsunderlaget multiplicerad med tjänstetidsfaktorn.

Födelseår	Pensionsunderlag 7,5 – 20 inkomst- basbelopp	Pensionsunderlag 20 – 30 inkomst- basbelopp
1943	64,85	32,40
1944	64,70	32,30
1945	64,55	32,20
1946	64,40	32,10
1947	64,25	32,00
1948	64,10	31,90
1949	63,95	31,80
1950	63,80	31,70
1951	63,65	31,60
1952	63,50	31,50
1953	63,35	31,40
1954	63,20	31,30
1955	63,05	31,20
1956	62,90	31,10
1957	62,75	31,00
1958	62,60	30,90
1959	62,45	30,80
1960	62,30	30,70
1961	62,15	30,60
1962	62,00	30,50
1963	61,85	30,40
1964	61,70	30,30
1965	61,50	30,20
1966	61,30	30,10
1967	61,10	30,00
1968	60,90	30,00
1969	60,70	30,00
1970	60,50	30,00
1971	60,30	30,00
1972	60,10	30,00
1973 och senare	60,00	30,00

För arbetstagare som har 60 eller 61 års pensionsålder enligt 7 § utgör pensionens storlek fr.o.m. 65 år det procenttal som framgår av nedanstående tabell av pensionsunderlaget multiplicerad med tjänstetidsfaktorn.

Födelseår	Pensionsunderlag 7,5 – 20 inkomst- basbelopp	Pensionsunderlag 20 – 30 inkomst- basbelopp
1948	64,40	32,10
1949	64,25	32,00
1950	64,10	31,90
1951	63,95	31,80
1952	63,80	31,70
1953	63,65	31,60
1954	63,50	31,50
1955	63,35	31,40
1956	63,20	31,30
1957	63,05	31,20
1958	62,90	31,10
1959	62,75	31,00
1960	62,60	30,90
1961	62,45	30,80
1962	62,30	30,70
1963	62,15	30,60
1964	62,00	30,50
1965	61,85	30,40
1966	61,70	30,30
1967	61,50	30,20
1968	61,30	30,10
1969	61,10	30,00
1970	60,90	30,00
1971	60,70	30,00
1972	60,50	30,00
1973	60,30	30,00
1974	60,10	30,00
1975 och senare	60,00	30,00

Ålderspensionens storlek före 65 år

20 §

För arbetstagare med 60 eller 61 års pensionsålder enligt 7 § beräknas ålderspension under tid före den månad arbetstagaren fyller 65 år enligt nedanstående tabell och multipliceras med tjänstetidsfaktorn.¹

Pensionsunderlag uttryckt i antal inkomstbasbelopp	Pensionsnivå i procent
- 1,0	101,0
1,0 - 20,0	65,0
20,0 - 30,0	32,5

Uttag av förmånsbestämda ålderspensioner

21 §

En arbetstagare som avgår före pensionsåldern, dock tidigast vid utgången av månaden före den månad han fyller 61 år har rätt att ta ut ålderspension från dagen efter avgångsdagen (förtida uttag). Om arbetstagaren avgår i pensioneringssyfte ska pensionen beräknas som om arbetstagaren hade avgått vid 65 års ålder. Reducering för det förtida uttaget beräknas aktuariellt enligt SPV:s försäkringstekniska riktlinjer. Pensionen kan tas ut som en livsvarig pension eller som en temporär pension fram till den ordinarie pensionsåldern.

Vid temporärt uttag av ålderspension gäller att pensionens storlek får uppgå högst till nedanstående procenttal av den fasta lönen vid utgången enligt 13 § punkt 1:

---

¹⁾ En flygförare som uppnått minst 25 flygtjänstår inom Försvarsmakten har rätt att avgå med ålderspension tidigast vid utgången av den månad då han fyller 55 år. Vid beräkning av pensionens storlek ska därvid tjänstetidsfaktor 1 tillämpas.

- 80 procent till den del den fasta lönen inte överstiger 7,5 inkomstbasbelopp,
- 70 procent till den del den fasta lönen överstiger 7,5 inkomstbasbelopp men inte 20 inkomstbasbelopp och
- 40 procent till den del den fasta lönen överstiger 20 inkomstbasbelopp men inte 30 inkomstbasbelopp.

Om temporärt uttag av individuell och/eller kompletterande ålderspension sker samtidigt med förmånsbestämd ålderspension gäller ovanstående begränsningsregler summan av förmånsbestämd, individuell och kompletterande ålderspension enligt detta avtal.

Om uppskjutet uttag av ålderspension görs ska pensionen ökas för varje kalendermånad från 65-års månaden till den månad uttaget sker. Omräkning sker enligt SPV:s försäkringstekniska riktlinjer.

En arbetstagare med 60 eller 61 års pensionsålder enligt 7 § andra stycket har i normalfallet rätt att ta ut ålderspension fr.o.m. den dag då avgång skett från den anställning som berättigar till pensionen. Om denna anställning innehades samtidigt som arbetstagaren utövar en annan statlig anställning har arbetstagaren rätt att ta ut ålderspension först fr.o.m. dagen efter den då avgång skett från den sistnämnda anställningen.

Samordning

22 §

Ålderspension som inte är minskad på grund av förtida uttag ska under tid före den kalendermånad då arbetstagaren fyller 65 år minskas med sådan ersättning, dock inte ålderspension, enligt AFL eller annan författning som avser samma inkomstbortfall.

5 Sjukpension

Villkor

23 §

En arbetstagare som har beviljats hel sjukersättning som inte är tidsbegränsad enligt AFL har vid entledigande rätt till sjukpension. Sjukpension utges så länge hel sjukersättning uppbärs t.o.m. månaden före den då arbetstagaren får ålderspension eller t.o.m. den månad dessförinnan då arbetstagaren avlider.

24 §

En arbetstagare vars arbetsförmåga i anställningen är nedsatt på grund av sjukdom har rätt till tillfällig sjukpension om han har beviljats tidsbegränsad sjukersättning, partiell sjukersättning som inte är tidsbegränsad eller aktivitetsersättning enligt AFL. Tillfällig sjukpension utges fr.o.m. den månad Försäkringskassan har fattat beslut om sjukersättning eller aktivitetsersättning eller om beslutet gäller från en senare tidpunkt fr.o.m. denna senare tidpunkt. Tillfällig sjukpension utges så länge förmånstagaren uppbär tidsbegränsad sjukersättning, partiell sjukersättning som inte är tidsbegränsad eller aktivitetsersättning.

Tillfällig sjukpension utges dock inte för tid som arbetstagaren har sjukavdrag enligt avtal.

Sjukpensionens storlek

25 §

Sjukpensionen och den tillfälliga sjukpensionen utgörs av följande procent av pensionsunderlaget oavsett tjänstetidsfaktorn.

Pensionsunderlag uttryckt i prisbasbelopp	Pensionsnivå i procent ¹
- 7,5	15,0
7,5 - 20,0	75,0
20,0 - 30,0	37,5

Om sjukersättning eller aktivitetsersättning har beviljats som en partiell förmån utges tillfällig sjukpension i proportion till den partiella förmånen.

Anmärkning

Ovanstående procenttal gäller när Försäkringskassan fattat beslut om sjuk- eller aktivitetsersättning den 1 januari 2008 eller senare. Detta gäller även om beslutet har fattats med retroaktiv verkan. Om Försäkringskassans beslut gäller en ändring av ett före den 1 januari 2008 fattat beslut gäller dock 25 § i sin lydelse den 31 december 2007.

Samordning

26 §

Sjukpension enligt 23 eller 24 §§ ska på lönedel upp till 7,5 prisbasbelopp minskas med livränta enligt lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring (LAF) eller lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring (YFL).

---

¹⁾ Gäller fr.o.m. den 1 januari 2008.

6 Efterlevandepension

Villkor

27 §

Efterlevandepension utges efter en arbetstagare som vid dödsfallet omfattades av avtalet eller som då hade ålders- eller sjukpension enligt avtalet eller ersättning enligt 14 eller 15 §§ trygghetsavtalet.

Efterlevandepension utges till en efterlevande make, som stadigvarande sammanbodde med arbetstagaren vid dennes död. Med efterlevande make jämställs i detta kapitel efterlevande registrerad partner. Med efterlevande make jämställs i detta kapitel även den som, utan att vara gift eller registrerad partner, stadigvarande sammanbodde med en ogift arbetstagare vid dennes död och som tidigare varit gift med eller registrerad partner med arbetstagaren eller har eller har haft eller vid dödsfallet väntade barn med arbetstagaren.

Efterlevandepension utges också till arvsberättigat barn som inte har fyllt 20 år. Med arvsberättigat barn jämställs barn som har mottagits i adoptionssyfte.

Efterlevandepension till make

28 §

Efterlevandepension till efterlevande make utges under sex år fr.o.m. månaden efter dödsfallet, dock längst till utgången av den månad då arbetstagaren/pensionären skulle ha fyllt 75 år. Om den efterlevande avlider utges pensionen till utgången av den månad då detta inträffat.

Efterlevandepension utges för varje år med ett belopp motsvarande 1,2 prisbasbelopp.

Därtill utges ett belopp uttryckt i procent av den del av pensionsunderlaget enligt 15 § som överstiger 7,5 gånger inkomstbasbeloppet enligt följande:

Upp till 20 inkomstbasbelopp		Mellan 20 och 30 inkomstbasbelopp	
År 1	45,0 %	År 1	22,5 %
År 2 – 6	30,0 %	År 2 – 6	15,0 %

Om det inte finns någon efterlevande make tillfaller beloppen arvsberättigat barn enligt 27 §. Belopp som är gemensamt för flera barn delas lika mellan dem.

Efterlevandepension till arvsberättigat barn

29 §

Efterlevandepension till varje arvsberättigat barn utges till dess barnet fyllt 20 år enligt nedan med ett belopp uttryckt i procent av pensionsunderlaget enligt 15 §:

Pensionsunderlag uttryckt i inkomstbasbelopp	Procenttal
- 7,5	10,0
7,5 - 20,0	25,0
20,0 - 30,0	12,5

Samordning

30 §

Om en förmånstagare för ett visst år har rätt till såväl efterlevandepension som kompletterande efterlevandefribrev eller efterlevandefribrev enligt övergångsbestämmelserna 3 och 4 i detta avtal ska den utbetalda efterlevandepensionen för detta år minskas så att summan av efterlevandepension, kompletterande efterlevandefribrev och/eller efterlevandefribrev högst uppgår till vad efterlevandepensionen enligt detta kapitel skulle ha uppgått till för detta år. Dock ska den samlade utbetalda efterlevandeförmånen för året inte understiga vad som skulle ha utbetalats som enbart kompletterande efterlevandefribrev och/eller efterlevandefribrev enligt övergångsbestämmelserna.

7 Intjänande av pensionsrätt

31 §

Intjänande av pensionsrätt från och med den 1 januari 2003.

Rätten till ålderspension enligt 5 § punkt 2 a) intjänas månadsvis under anställningstiden med en för varje månad bestämd del av den slutliga ålderspensionen. Storleken av den för månaden intjänade delen beräknas så att dess kapitalvärde är lika med bruttopremien för månaden med tillämpning av SPV:s försäkringstekniska riktlinjer. För en arbetstagare som intjänar pensionsrätt hos en arbetsgivare som tryggar pension genom skuldföring bestäms intjänandet som om tryggandet hade skett genom försäkring.

Intjänad pensionsrätt den 31 december 2002.

För arbetstagare som var anställd den 31 december 2002 och som t.o.m. detta datum intjänat rätt till pension enligt statliga pensionsbestämmelser är den vid nämnda tidpunkt intjänade pensionen lika med den egenlivränta, som arbetstagaren skulle ha haft rätt till vid avgång från anställningen. Dock ska vid beräkning av livräntan

- bortses från kravet på fyllda 31 år och minst tre års pensionsgrundande tjänstetid,
- förmånsnivåerna i PA-91 för ålderspension tillämpas,
- samordning ske med eventuell icke-statlig pensionsrätt enligt då gällande statliga pensionsbestämmelser.

Den intjänade pensionen enligt ovan omvandlas till fribrev och värdesäkras under aktivtiden genom anknytning till prisbasbeloppets förändring.

Pensionsrätt intjänad t.o.m. den 31 december 2002 vid återanställning.

För en arbetstagare som har haft statlig anställning men som inte var anställd den 31 december 2002 gäller vid återanställning i staten efter nämnda datum att livränta som har intjänats i tidigare statlig anställning omvandlas till fribrev. Fribrevet värdesäkras under aktivtiden genom anknytning till prisbasbeloppets förändring.

Pensionsrätt vid avgång från anställning.

En arbetstagare som avgår från sin anställning av annan anledning än att rätt till sjukpension inträder har rätt till fribrev vars belopp är lika med den intjänade pensionen enligt ovan. Fribrevet räknas upp genom anknytning till prisbasbeloppets förändring. En arbetstagare har rätt att ta ut fribrevet tidigast vid utgången av månaden före den månad han fyller 61 år i enlighet med de bestämmelser som gäller för uttag av ålderspension i 21 §.

En arbetstagare som avgår från sin anställning med ålderspension och vars ålderspension enligt 18 och 19 §§ understiger fribrevsvärdet har rätt att få ålderspension som svarar mot fribrevsvärdet.

Om rätten till sjukpension upphör av annat skäl än ålderspension inträder från denna tidpunkt rätt till fribrev vars belopp är lika med den intjänade pensionen enligt ovan.

8 Värdesäkring under utbetalningstid

32 §

Förmånsbestämd ålderspension, sjukpension samt efterlevandepension värdesäkras genom anknytning till förändringar av det prisbasbelopp som den pensionsgrundande lönen har uppräknats till.

9 Förmånligare villkor

33 §

Arbetsgivaren kan när särskilda skäl föreligger medge förmånligare villkor än vad som framgår av avtalet.

10 Utbetalning av pensionsförmåner

34 §

För utbetalning av förmånsbestämd ålderspension, sjukpension samt efterlevandepension gäller de bestämmelser som anges i bilaga 2.

11 Efterskydd

35 §

Om en arbetstagare avgår från sin anställning gäller avtalet beträffande sjukdomsfall och dödsfall ytterligare tre månader efter avgången. Detta gäller dock inte för en arbetstagare som erhållit annan anställning med tjänstepensionsrätt.

12 Övergångsbestämmelser

1. Fortsatt tillämpning av tidigare pensionsavtal

För arbetstagare med 65 års pensionsålder enligt 7 § födda 1942 eller tidigare och för arbetstagare med 60 års pensionsålder enligt 7 § födda 1947 eller tidigare ska bestämmelserna i PA-91 fortsättningsvis tillämpas.

För arbetstagare som avgått med pensionsförmån enligt PA-91 eller PA-74 gäller att bestämmelserna i dessa avtal ska fortsätta att tillämpas.

För arbetstagare som uppbär tillfällig sjukpension gäller punkt 6 nedan.

2. Pensionsgrundande tjänstetid

En arbetstagare som 2002-12-31 kan tillgodoräkna sig pensionsgrundande tjänstetid före 28 års ålder enligt tidigare pensionsavtal ska bibehålla den tillgodoräknade tiden.

3. Kompletterande efterlevandepension avseende lönedelar som överstiger 7,5 inkomstbasbelopp

Kompletterande efterlevandepension och familjepension avseende lönedelar över 7,5 inkomstbasbelopp som en arbetstagare har intjänat per den 31 december 2002 enligt PA-91 respektive PA-74 övergår vid nämnda datum till fribrev avseende kompletterande efterlevandelivränta.

Vid beräkning av efterlevandelivräntan ska

- bortses från kravet på fyllda 31 år och minst tre års pensionsgrundande tjänstetid,
- samordning ske med eventuell icke-statlig pensionsrätt enligt då gällande statliga pensionsbestämmelser.

Det kompletterande efterlevandefribrevet anknyts till prisbasbeloppet för år 2002 och värdesäkras genom omräkning med senare förändringar av prisbasbeloppet.

Det kompletterande efterlevandefribrevet tas ut som en livsvarig pension som räknas om genom anknytning till prisbasbeloppets förändring. Vilka efterlevande som är berättigade till sådan pension bestäms av reglerna i PA-91. Punkt 5 i övergångsbestämmelserna till PA-91 ska ha motsvarande tillämpning på arbetstagare som 2002-12-31 övergår från PA-74 till PA-91 eller PA 03 med den skillnaden att tidpunkten 1991-03-31 ersätts med 2002-12-31 och tidpunkten 1991-04-01 ersätts med 2003-01-01.

4. Familjepension avseende lönedelar som inte överstiger 7,5 inkomstbasbelopp

Intjänad familjepension enligt PA-74 avseende lönedelar som inte överstiger 7,5 inkomstbasbelopp beräknas som sju procent av den pensionsgrundande lönen per den 31 december 2002. Den intjänade familjepensionen beräknas med utgångspunkt från anställningstidpunkten och omvandlas till fribrev. Fribrevet anknyts till prisbasbeloppet för år 2002 och värdesäkras genom omräkning med senare förändringar av prisbasbeloppet.

Efterlevandefribrevet tas ut som en livsvarig pension som räknas om genom anknytning till prisbasbeloppets förändring. Vilka efterlevande som är berättigade till sådan pension bestäms av reglerna i PA-91. Punkt 5 i övergångsbestämmelserna till PA-91 ska ha motsvarande tillämpning på arbetstagare som 2002-12-31 övergår från PA-74 till PA-91 eller PA 03 med den skillnaden att tidpunkten 1991-03-31 ersätts med 2002-12-31 och tidpunkten 1991-04-01 ersätts med 2003-01-01.

5. Pensionsålder

För den som är anställd 2002-12-31 och som då har rätt att avgå med ålderspension vid en tidigare ålder än 65 år enligt punkt 1 i övergångsbestämmelserna till PA-91 gäller sagda övergångsbestämmelser.

För arbetstagare som den 31 december 2002 är anställda i säkerhetstjänst gäller fortsättningsvis 5 § förhandlingsprotokollet 1991-03-15 till PA 91.

Den förmånsbestämda ålderspensionen för arbetstagare enligt första och andra stycket beräknas för tid fr.o.m. den månad arbetstagaren fyller 65 år enligt 18 och 19 §§ detta avtal samt för tid före den månaden enligt 18 § PA-91 (bilaga 3).

En arbetstagare som med stöd av första och andra stycket avgår före ordinarie pensionsålder har rätt att tillgodoräkna avgift enligt 9 § första stycket för den tid som återstår från avgången till den ordinarie pensionsåldern.

6. Arbetstagare med tillfällig sjukpension

För arbetstagare som 2003-01-01 uppbär tillfällig sjukpension och/eller har personlig statlig pensionsrätt ska PA-91 fortsätta att tillämpas. Med arbetstagare som uppbär tillfällig sjukpension jämställs arbetstagare som har lön med sjukavdrag och samordningsavdrag enligt övergångsbestämmelserna i ALFA 6 kap. 8 § eller AVA 12 § 8 mom. Om arbetstagaren åter blir arbetsförmögen och den tillfälliga sjukpensionen upphör ska detta avtal gälla för honom fr.o.m. dagen efter det att den tillfälliga sjukpensionen har upphört. Därvid ska såväl avgiftsbestämd som förmånsbestämd ålderspension tjänas in som om detta avtal hade gällt för honom fr.o.m. 2003-01-01. Avgift som inbetalas för sådan retroaktiv tid ska räknas upp med återbäringsräntan för traditionell livförsäkring hos den av parterna bildade försäkringsgivaren.

13 Övergångsbestämmelser för vissa yrkesofficerare

1. Övergång till nya pensionsavtal

Fr.o.m. den 1 januari 2003 upphör PA-74 att gälla för yrkesofficerarna med undantag för officerare som avgår med s.k. särskild pension och officerare på reservstat. För officerare födda 1943–1947 kommer fr.o.m. detta datum bestämmelserna i PA-91 med 60 års pensionsålder att tillämpas. Därvid ska punkten 4 i övergångsbestämmelserna avseende familjepension på lönedelar som inte överstiger 7,5 inkomstbasbelopp gälla.

2. Pensionsålder

För yrkesofficer som fyller 60 år under perioden 1 oktober 2002 - 31 december 2002 inträder pensionsåldern vid utgången av december 2002. Avgång med ålderspension sker därvid i enlighet med PA-74.

3. Pensionsunderlag för yrkesofficer

För yrkesofficer som före 1 januari 2003 har omfattats av PA-74 ska vid beräkning av pensionsunderlag enligt 15 § detta avtal eller 9 och 10 §§ PA-91 endast beaktas pensionsgrundande lön fr.o.m. den 1 januari 2002.

4. Kåpantrappa

Yrkesofficerare födda 1944 – 1952 får fr.o.m. den 1 januari 2003 tillgodoräkna avgifter till den kompletterande ålderspensionen (kåpan) enligt nedan:

Födelseår	Avgift i procent	Födelseår	Avgift i procent
1944	4,0		
1945	4,0	1949	2,9
1946	4,0	1950	2,5
1947	4,0	1951	2,2
1948	3,4	1952	2,0

Övergångsbestämmelser för anställda vid Chalmers

(Utdrag ur förhandlingsprotokoll 2005-12-21)

1. Fortsatt tillämpning av tidigare pensionsavtal

För arbetstagare födda 1945 eller tidigare ska tidigare bestämmelser i PA-91 F fortsätta att tillämpas.

För arbetstagare som avgått med pensionsförmån enligt vid avgången gällande pensionsavtal gäller att bestämmelserna i det avtalet ska fortsätta att tillämpas.

För arbetstagare som uppbär tillfällig sjukpension gäller punkt 5 nedan.

2. Förmånsbestämd ålderspension

För arbetstagare som var anställd vid Chalmers den 31 december 2005 ska tabellerna i 18 och 19 §§ för anställda med 65 års pensionsålder tillämpas med tre års förskjutning. Tabellerna börjar således med födelseår 1946 och pensionsnivå 9,5 resp. 64,85 procent och slutar med 1976 och 0 resp. 30 procent.

3. Intjänad pensionsrätt den 31 december 2005

För arbetstagare som var anställd den 31 december 2005 och som t.o.m. detta datum intjänat rätt till pension enligt statliga pensionsbestämmelser eller enligt PA-91 F är den vid nämnda tidpunkt intjänade pensionen lika med den bolagiseringslivränta och det fribrev som arbetstagaren skulle ha haft rätt till vid avgång från anställningen. Samordning ska ske med eventuell icke-statlig pensionsrätt.

Den enligt ovan intjänade pensionen anknyts till prisbasbeloppet för år 2005 och värdesäkras under aktivtiden genom omräkning med senare förändringar av prisbasbeloppet.

Har en arbetstagare en annan statlig livränta än bolagiseringslivränta omvandlas denna till fribrev och anknyts till prisbasbeloppet för år 2005 och värdesäkras med senare förändringar av prisbasbeloppet.

4. Kompletterande efterlevandepension avseende lönedelar som överstiger 7,5 inkomstbasbelopp

Kompletterande efterlevandepension som en arbetstagare har intjänat per den 31 december 2005 enligt statliga pensionsbestämmelser eller enligt PA-91 F är vid nämnda datum lika med kompletterande efterlevandelivränta (bolagiseringslivränta) och efterlevandefribrev.

De enligt ovan intjänade förmånerna anknyts till prisbasbeloppet för år 2005 och värdesäkras genom omräkning med senare förändringar av prisbasbeloppet.

Har en arbetstagare en annan statlig kompletterande efterlevandelivränta än bolagiseringslivränta omvandlas denna till fribrev och anknyts till prisbasbeloppet för år 2005 och värdesäkras med senare förändringar av prisbasbeloppet.

Den kompletterande efterlevandelivräntan och det kompletterande efterlevandefribrevet tas ut som en livsvarig pension som räknas om genom anknytning till prisbasbeloppets förändring. Vilka efterlevande som är berättigade till sådan efterlevandepension bestäms av reglerna i PA-91 F.

5. Arbetstagare med tillfällig sjukpension

För arbetstagare som 2006-01-01 uppbär tillfällig sjukpension och/eller har personlig statlig pensionsrätt ska PA-91 F fortsätta att tillämpas. Med arbetstagare som uppbär tillfällig sjukpension jämförs arbetstagare som har lön med sjukavdrag och samordningsavdrag enligt övergångsbestämmelserna i allmänna villkorsavtalet 36 § punkt 2.

6. Pensionsålder

För den som är anställd 2005-12-31 och som då har rätt att avgå med ålderspension vid en tidigare ålder än 65 år enligt övergångsbestämmelser till PA 91 F som hänvisar till PA-91 gäller sagda övergångsbestämmelser.

Den förmånsbestämda ålderspensionen enligt föregående stycke beräknas för tid fr.o.m. den månad arbetstagaren fyller 65 år enligt punkt 2 ovan samt för tid före den månaden enligt 18 § PA 91 (bilaga 3).

Övergångsbestämmelser för anställda vid Högskolan i Jönköping

(Utdrag ur förhandlingsprotokoll 2006-03-28)

1. Fortsatt tillämpning av tidigare pensionsavtal

För arbetstagare födda 1945 eller tidigare ska tidigare bestämmelser i PA-91 F fortsätta att tillämpas.

För arbetstagare som avgått med pensionsförmån enligt vid avgången gällande pensionsavtal gäller att bestämmelserna i det avtalet ska fortsätta att tillämpas.

För arbetstagare som uppbär tillfällig sjukpension gäller punkt 5 nedan.

2. Förmånsbestämd ålderspension

För arbetstagare som var anställd vid Högskolan i Jönköping den 31 december 2005 ska tabellerna i 18 och 19 §§ för anställda med 65 års pensionsålder tillämpas med tre års förskjutning. Tabellerna börjar således med födelseår 1946 och pensionsnivå 9,5 resp. 64,85 procent och slutar med 1976 och 0 resp. 60/30 procent.

3. Intjänad pensionsrätt den 31 december 2005

För arbetstagare som var anställd den 31 december 2005 och som t.o.m. detta datum intjänat rätt till pension enligt statliga pensionsbestämmelser eller enligt PA-91 F är den vid nämnda tidpunkt intjänade pensionen lika med den bolagiseringslivränta och fribrev som arbetstagaren skulle ha haft rätt till vid avgång från anställningen. Samordning ska ske med eventuell icke-statlig pensionsrätt.

Den enligt ovan intjänade pensionen anknyts till prisbasbeloppet för år 2005 och värdesäkras under aktivtiden genom omräkning med senare förändringar av prisbasbeloppet.

Har en arbetstagare en annan statlig livränta än bolagiseringslivränta omvandlas denna till fribrev och anknyts till prisbasbeloppet

för år 2005 och värdesäkras med senare förändringar av prisbasbeloppet.

4. Kompletterande efterlevandepension avseende lönedelar som överstiger 7,5 inkomstbasbelopp

Kompletterande efterlevandepension som en arbetstagare har intjänat per den 31 december 2005 enligt statliga pensionsbestämmelser eller enligt PA-91 F är vid nämnda datum lika med kompletterande efterlevandelivränta (bolagiseringslivränta) och efterlevandefribrev.

De enligt ovan intjänade förmånerna anknyts till prisbasbeloppet för år 2005 och värdesäkras genom omräkning med senare förändringar av prisbasbeloppet.

Har en arbetstagare en annan statlig kompletterande efterlevandelivränta än bolagiseringslivränta omvandlas denna till fribrev och anknyts till prisbasbeloppet för år 2005 och värdesäkras med senare förändringar av prisbasbeloppet.

Den kompletterande efterlevandelivräntan och det kompletterande efterlevandefribrevet tas ut som en livsvarig pension som räknas om genom anknytning till prisbasbeloppets förändring. Vilka efterlevande som är berättigade till sådan efterlevandepension bestäms av reglerna i PA-91 F.

5. Arbetstagare med tillfällig sjukpension

För arbetstagare som 2006-01-01 uppbär tillfällig sjukpension och/eller har personlig statlig pensionsrätt ska PA-91 F fortsätta att tillämpas. Med arbetstagare som uppbär tillfällig sjukpension jämförs arbetstagare som har lön med sjukavdrag och samordningsavdrag enligt övergångsbestämmelserna i allmänna villkorsavtalet 44 § punkt 3.

6. Pensionsålder

För den som är anställd 2005-12-31 och som då har rätt att avgå med ålderspension vid en tidigare ålder än 65 år enligt övergångsbestämmelser till PA 91 F som hänvisar till PA-91 gäller sagda övergångsbestämmelser.

Den förmånsbestämda ålderspensionen enligt föregående stycke beräknas för tid fr.o.m. den månad arbetstagaren fyller 65 år enligt punkt 2 ovan samt för tid före den månaden enligt 18 § PA 91 (bilaga 3).

Övergångsbestämmelser för anställda vid de allmänna försäkringskassorna

(Utdrag ur förhandlingsprotokoll 2006-06-22)

1. Fortsatt tillämpning av tidigare pensionsavtal

För arbetstagare födda 1942 eller tidigare ska fr.o.m. den 1 januari 2005 bestämmelserna i PA-91 tillämpas.

För arbetstagare med tillfällig sjukpension gäller punkt 5 nedan.

2. Pensionsgrundande tjänstetid

Som pensionsgrundande tjänstetid tillgodoräknas en arbetstagare tid då pensionsavtalet för anställda vid de allmänna försäkringskassorna, PAF, gäller för arbetstagaren. För arbetstagare som 2002-12-31 innehade anställning med pensionsrätt enligt PAF tillgodoräknas också sådan icke-statlig tjänstetid före 2002-12-31 som arbetstagaren fått tillgodoräkna enligt då gällande bestämmelser.

3. Intjänad pensionsrätt den 31 december 2002

Bestämmelserna i 7 kap. om intjänad pensionsrätt t.o.m. den 31 december 2002 ska ha motsvarande tillämpning för anställda som har intjänat pensionsrätt enligt pensionsplan för arbetstagare hos allmän försäkringskassa, PAF.

4. Kompletterande efterlevandepension avseende lönedelar som överstiger 7,5 inkomstbasbelopp

Kompletterande efterlevandepension avseende lönedelar över 7,5 inkomstbasbelopp som en arbetstagare har intjänat per den 31 december 2002 enligt PAF övergår vid nämnda datum till fribrev avseende kompletterande efterlevandelivränta.

Vid beräkning av efterlevandelivräntan ska

- Bortses från kravet på fyllda 31 år och minst tre års pensionsgrundande tjänstetid
- Samordning ske med eventuell icke-statlig pensionsrätt enligt då gällande bestämmelser i PAF

Det kompletterande efterlevandefribrevet anknyts till prisbasbeloppet för år 2002 och värdesäkras genom omräkning med senare förändringar av prisbasbeloppet.

Det kompletterande efterlevandefribrevet tas ut som en livsvarig pension som räknas om genom anknytning till prisbasbeloppets förändring. Vilka efterlevande som är berättigade till sådan pension bestäms av reglerna i PAF.

5. Arbetstagare med tillfällig sjukpension

För arbetstagare som 2003-01-01 uppbär tillfällig sjukpension ska PA-91 tillämpas. Med arbetstagare som uppbär tillfällig sjukpension jämförs arbetstagare som har lön med sjukavdrag och samordningsavdrag enligt ALFA 6 kap. 8 §. Om arbetstagaren åter blir arbetsförmögen och den tillfälliga sjukpensionen upphör ska detta avtal gälla för arbetstagaren fr.o.m. dagen efter det att den tillfälliga sjukpensionen upphört. Därvid ska såväl förmånsbestämd som avgiftsbestämd ålderspension tjänas in som om detta avtal hade gällt för arbetstagaren fr.o.m. 2003-01-01. Avgift som inbetalas för sådan retroaktiv tid ska räknas upp med återbäringsräntan för traditionell livförsäkring hos den av parterna bildade försäkringsgivaren.

6. Pensionsålder m.m.

Fr.o.m. 1 september 2006 t.o.m. 31 december 2007 gäller att de kvinnor som har haft rätt att avgå med ålderspension enligt i övergångsbestämmelserna till PAF angivna kriterier och deras tillämpning och de män som uppfyller samma kriterier har rätt att avgå med ålderspension från 60 år. Därvid ska ålderspensionens förmånsnivå beräknas enligt 20 §.

Fr.o.m. 1 januari 2008 gäller att de kvinnor som har haft rätt till ålderspension enligt i övergångsbestämmelserna till PAF angivna kriterier och deras tillämpning och de män som uppfyller samma kriterier har rätt att avgå med ålderspension från följande åldrar:

- 60 år om de är födda 1949 eller tidigare
- 61 år om de är födda 1950 -1954
- 63 år om de är födda 1955 - 1959
- 64 år om de är födda 1960 - 1963.

Ålderspensionens storlek utgörs av nedanstående procenttal av pensionsunderlaget, multiplicerad med tjänstetidsfaktorn, vid uttag av ålderspension från olika åldrar.

Ålder	procent
60	60
61	65
62	70
63	75
64	80

Vid uttag från mellanliggande ålder justeras förmånsnivån proportionellt per månad.

De kvinnor och män som med stöd av denna punkt avgår med ålderspension före ordinarie pensionsålder har rätt att tillgodoräkna avgift enligt 9 § första stycket för den tid som återstår från avgången till den ordinarie pensionsåldern.

Övergångsbestämmelser för anställda vid Försäkringskassornas förbund (FKF)

(Utdrag ur förhandlingsprotokoll 2006-12-18)

1. Fortsatt tillämpning av tidigare pensionsavtal

För arbetstagare födda 1945 eller tidigare ska bestämmelserna i PA-91 tillämpas.

2. Förmånsbestämd ålderspension

För de FKF-anställda som övergick till Försäkringskassan ska tabellerna i 18 och 19 §§ för anställda med 65 års pensionsålder tillämpas med tre års förskjutning. Tabellerna börjar således med födelseår 1946 och pensionsnivå 9,5 resp. 64,85 procent och slutar med 1976 och 0 resp. 60/30 procent.

3. Pensionsgrundande tjänstetid

Som pensionsgrundande tjänstetid tillgodoräknas en arbetstagare sådan tid som har tillgodoräknats i ITP-planen per den 31 december 2005.

Den pensionsrätt som arbetstagaren har tjänat in i tidigare anställningar ska räknas in i den pensionsrätt som arbetstagaren tjänar in enligt PA 03.

4. Intjänad pensionsrätt 31 december 2005

Bestämmelserna i 7 kap. om intjänad pensionsrätt gäller i tillämpliga delar för FKF-anställda som övergick till Försäkringskassan och som den 31 december 2005 fortfarande var anställda vid Försäkringskassan.

5. Kompletterande efterlevandepension avseende lönedelar som överstiger 7,5 inkomstbasbelopp

30 § ska ha motsvarande tillämpning på fribrev avseende familjepension enligt ITP-planen.

6. Pensionsålder m.m.

Fr.o.m. 1 september 2006 t.o.m. 31 december 2007 gäller att de kvinnor som enligt Avtal om tjänstepension för anställda vid FKF (1999-12-13) har haft rätt att avgå med ålderspension enligt motsvarande i övergångsbestämmelserna till PAF angivna kriterier och deras tillämpning och de män som uppfyller samma kriterier har rätt att avgå med ålderspension från 60 år. Därvid ska ålderspensionens förmånsnivå beräknas enligt 20 §.

Fr.o.m. 1 januari 2008 gäller att de kvinnor som har haft rätt till ålderspension enligt motsvarande i övergångsbestämmelserna till PAF angivna kriterier och deras tillämpning och de män som uppfyller samma kriterier har rätt att avgå med ålderspension från följande åldrar:

- 60 år om de är födda 1949 eller tidigare
- 61 år om de är födda 1950 -1954
- 63 år om de är födda 1955 - 1959
- 64 år om de är födda 1960 - 1963.

Ålderspensionens storlek utgörs av nedanstående procenttal av pensionsunderlaget, multiplicerad med tjänstetidsfaktorn, vid uttag av ålderspension från olika åldrar.

Ålder	procent
60	60
61	65
62	70
63	75
64	80

Vid uttag från mellanliggande ålder justeras förmånsnivån proportionellt per månad.

Pensionens storlek kan aldrig vara mindre än ITP-fribrevets värde.

De kvinnor och män som med stöd av denna punkt avgår med ålderspension före ordinarie pensionsålder har rätt att tillgodoräkna avgift enligt 9 § första stycket för den tid som återstår från avgången till den ordinarie pensionsåldern.

Övergångsbestämmelser för anställda vid Swedesurvey

(Utdrag ut protokoll 2006-12-18)

1. Fortsatt tillämpning av tidigare pensionsavtal

För arbetstagare födda 1946 eller tidigare ska tidigare bestämmelser i PA-91 F fortsätta att tillämpas.

För arbetstagare som avgått med pensionsförmån enligt vid avgången gällande pensionsavtal gäller att bestämmelserna i det avtalet ska fortsätta att tillämpas.

För arbetstagare som uppbär tillfällig sjukpension gäller punkt 5 nedan.

2. Förmånsbestämd ålderspension

För arbetstagare som var anställd vid Swedesurvey den 31 december 2006 ska tabellerna i 18 och 19 §§ för anställda med 65 års pensionsålder tillämpas med fyra års förskjutning. Tabellerna börjar således med födelseår 1947 och pensionsnivå 9,5 resp. 64,85 procent och slutar med 1977 och 0 resp. 60/30 procent.

3. Intjänad pensionsrätt den 31 december 2006

För arbetstagare som var anställd den 31 december 2006 och som t.o.m. detta datum intjänat rätt till pension enligt statliga pensionsbestämmelser eller enligt PA-91 F är den vid nämnda tidpunkt intjänade pensionen lika med den bolagiseringslivränta och det fribrev som arbetstagaren skulle ha haft rätt till vid avgång från anställningen. Samordning ska ske med eventuell icke-statlig pensionsrätt.

Den enligt ovan intjänade pensionen anknyts till prisbasbeloppet för år 2006 och värdesäkras under aktivtiden genom omräkning med senare förändringar av prisbasbeloppet.

Har en arbetstagare en annan statlig livränta än bolagiseringslivränta omvandlas denna till fribrev och anknyts till prisbasbeloppet

för år 2006 och värdesäkras med senare förändringar av prisbasbeloppet.

4. Kompletterande efterlevandepension avseende lönedelar som överstiger 7,5 inkomstbasbelopp

Kompletterande efterlevandepension som en arbetstagare har intjänat per den 31 december 2006 enligt statliga pensionsbestämmelser eller enligt PA-91 F är vid nämnda datum lika med kompletterande efterlevandelivränta (bolagiseringslivränta) och efterlevandefribrev.

De enligt ovan intjänade förmånerna anknyts till prisbasbeloppet för år 2006 och värdesäkras genom omräkning med senare förändringar av prisbasbeloppet.

Har en arbetstagare en annan statlig kompletterande efterlevandelivränta än bolagiseringslivränta omvandlas denna till fribrev och anknyts till prisbasbeloppet för år 2006 och värdesäkras med senare förändringar av prisbasbeloppet.

Den kompletterande efterlevandelivräntan och det kompletterande efterlevandefribrevet tas ut som en livsvarig pension som räknas om genom anknytning till prisbasbeloppets förändring. Vilka efterlevande som är berättigade till sådan efterlevandepension bestäms av reglerna i PA-91 F.

5. Arbetstagare med tillfällig sjukpension

För arbetstagare som 2007-01-01 uppbär tillfällig sjukpension och/eller har personlig statlig pensionsrätt ska PA-91 F fortsätta att tillämpas. Med arbetstagare som uppbär tillfällig sjukpension jämförs arbetstagare som har lön med sjukavdrag och samordningsavdrag enligt övergångsbestämmelserna i ALFA 6 kap. 8 §.

6. Pensionsålder

För den som är anställd 2006-12-31 och som då har rätt att avgå med ålderspension vid en tidigare ålder än 65 år enligt övergångsbestämmelser till PA 91 F som hänvisar till PA-91 gäller sagda övergångsbestämmelser.

Den förmånsbestämda ålderspensionen enligt föregående stycke beräknas för tid fr.o.m. den månad arbetstagaren fyller 65 år enligt punkt 2 ovan samt för tid före den månaden enligt 18 § PA 91 (bilaga 3).

Övergångsbestämmelser för anställda vid LfV Holding

(Utdrag ut förhandlingsprotokoll 2006-12-18)

1. Fortsatt tillämpning av tidigare pensionsavtal

För arbetstagare födda 1946 eller tidigare ska tidigare bestämmelser i PA-91 F fortsätta att tillämpas.

För arbetstagare som avgått med pensionsförmån enligt vid avgången gällande pensionsavtal gäller att bestämmelserna i det avtalet ska fortsätta att tillämpas.

För arbetstagare som uppbär tillfällig sjukpension gäller punkt 5 nedan.

2. Förmånsbestämd ålderspension

För arbetstagare som var anställd vid LfV Holding den 31 december 2006 ska tabellerna i 18 och 19 §§ för anställda med 65 års pensionsålder tillämpas med fyra års förskjutning. Tabellerna börjar således med födelseår 1947 och pensionsnivå 9,5 resp. 64,85 procent och slutar med 1977 och 0 resp. 60/30 procent.

3. Intjänad pensionsrätt den 31 december 2006

För arbetstagare som var anställd den 31 december 2006 och som t.o.m. detta datum intjänat rätt till pension enligt statliga pensionsbestämmelser eller enligt PA-91 F är den vid nämnda tidpunkt intjänade pensionen lika med den bolagiseringslivränta och det fribrev som arbetstagaren skulle ha haft rätt till vid avgång från anställningen. Samordning ska med eventuell icke-statlig pensionsrätt.

Den enligt ovan intjänade pensionen anknyts till prisbasbeloppet för år 2006 och värdesäkras under aktivtiden genom omräkning med senare förändringar av prisbasbeloppet.

Har en arbetstagare en annan statlig livränta än bolagiseringsliv-

ränta omvandlas denna till fribrev och anknyts till prisbasbeloppet för år 2006 och värdesäkras med senare förändringar av prisbasbeloppet.

4. Kompletterande efterlevandepension avseende lönedelar som överstiger 7,5 inkomstbasbelopp

Kompletterande efterlevandepension som en arbetstagare har intjänat per den 31 december 2006 enligt statliga pensionsbestämmelser eller enligt PA-91 F är vid nämnda datum lika med kompletterande efterlevandelivränta (bolagiseringslivränta) och efterlevandefribrev.

De enligt ovan intjänade förmånerna anknyts till prisbasbeloppet för år 2006 och värdesäkras genom omräkning med senare förändringar av prisbasbeloppet.

Har en arbetstagare en annan statlig kompletterande efterlevandelivränta än bolagiseringslivränta omvandlas denna till fribrev och anknyts till prisbasbeloppet för år 2006 och värdesäkras med senare förändringar av prisbasbeloppet.

Den kompletterande efterlevandelivräntan och det kompletterande efterlevandefribrevet tas ut som en livsvarig pension som räknas om genom anknytning till prisbasbeloppets förändring. Vilka efterlevande som är berättigade till sådan efterlevandepension bestäms av reglerna i PA-91 F.

5. Arbetstagare med tillfällig sjukpension

För arbetstagare som 2007-01-01 uppbär tillfällig sjukpension och/eller har personlig statlig pensionsrätt ska PA-91 F fortsätta att tillämpas. Med arbetstagare som uppbär tillfällig sjukpension jämföras arbetstagare som har lön med sjukavdrag och samordningsavdrag enligt övergångsbestämmelserna i AVA 12 § 8 mom.

6. Pensionsålder

För den som är anställd 2006-12-31 och som då har rätt att avgå med ålderspension vid en tidigare ålder än 65 år enligt övergångs-

bestämmelser till PA 91 F som hänvisar till PA-91 gäller sagda övergångsbestämmelser.

Den förmånsbestämda ålderspensionen enligt föregående stycke beräknas för tid fr.o.m. den månad arbetstagaren fyller 65 år enligt punkt 2 ovan samt för tid före den månaden enligt 18 § PA 91 (bilaga 3).

Arbetsgivare inom tillämpningsområde för statliga pensionsbestämmelser enligt PA 03

Allmän försäkringskassa t.o.m. 2004-12-31

Chalmers

Ericastiftelsen

Hjälpmiddelsinstitutet

Högskolan i Jönköping

Kungl. Hovstaterna

Kungl. Skogs- och lantbruksakademien

Kungl. Akademien för de fria konsterna

LFV Holding AB

Riksdagen och dess myndigheter

Stiftelsen Ajtte, Svenskt fjäll- och samemuseum

Stiftelsen Allmänna barnhuset

Stiftelsen Carl och Olga Milles Lidingöhem Millesgården

Stiftelsen Dansmuseifonder Dansmuseet

Stiftelsen Nordiska museet

Stiftelsen Tekniska museet

Stiftelsen Thielska galleriet

Stiftelsen WHO

Stockholm International Peace Research Institute (SIPRI)

Svenska språknämnden t.o.m. 2006-06-30

Swedesurvey AB

Sveriges civilförsvarsförbund

Univa AB

Utbetalning av förmånsbestämd ålderspension, sjukpension och efterlevandepension

1 §

Angående påföljd i pensionshänseende för den som uppsåtligen framkallar en arbetstagares eller en förmånstagares död gäller vad som sägs i 14 kap. 15 § Försäkringsavtalslag (2005:104).

2 §

Vid samtidig rätt till mer än en tjänstepensionsförmån av samma slag ska, om pensionsförmånerna intjänats under samma tid, pensionens storlek efter begäran från Statens pensionsverk (SPV) prövas av pensionsnämnden för det statliga avtalsområdet¹.

3 §

Utbetalning av pensionsförmåner sker månadsvis.

Förfallodag för utbetalning av förmåner är den första ordinarie utbetalningsdagen efter den tidpunkt då rätten till förmån inträtt. Vid bestämmande av ränta enligt 4 § är dock tidigaste förfallodag första ordinarie utbetalningsdag efter det att tre månader förflutit från det att förmånstagaren i ansökan fullgjort sin uppgiftsskyldighet.

4 §

Om utbetalning av pensionsförmåner försenats och utbetalas i form av ett retroaktivt belopp ska, om beloppet uppgår till fem procent eller mer av det vid utbetalningstillfället gällande prisbasbeloppet enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring (AFL), förmånstagaren erhålla ränta.

---

¹) Se avtalet 2002-12-20 om inrättande av en pensionsnämnd.

Räntan beräknas under visst kalenderår enligt den årsvisa statslåneränta som bestäms av Riksgäldskontoret i november föregående år.

Räntan utges för tid från ingången av månaden efter den då förfalldagen inträffat till den dag då beloppet är tillgängligt för lyftning av förmånstagaren.

Rätt till ränta föreligger inte

- om förseningen orsakats av förmånstagaren själv eller
- om förseningen beror på krigstillstånd, strejk eller lockout

eller annan liknande omständighet utanför pensionsutbetalarens kontroll.

5 §

Pensionsförmån vars månadsbelopp uppgår till högst två promille av prisbasbeloppet enligt AFL ska avlösas med ett kapitalbelopp som beräknas enligt de för förmånsbestämda ålderspensioner gällande försäkringstekniska riktlinjerna.

6 §

Har någon fått pensionsförmån obehörigen eller med för högt belopp och har han orsakat detta genom oriktiga uppgifter eller underlåtenhet att fullgöra anmälningsskyldighet eller på annat sätt eller har han i annat fall bort inse att utbetalningen var oriktig, ska han återbetala det som han fått för mycket. Arbetsgivaren får dock i särskilt fall helt eller delvis efterge återbetalningsskyldigheten.

Har någon för samma tid fått sådan pension enligt avtalet som enligt 22 eller 26 §§ ska föranleda avdrag av socialförsäkringsförmån och har denna socialförsäkringsförmån beviljats vid en sådan tidpunkt att den inte kunnat beaktas vid bestämmande av pensions storlek enligt avtalet, ska det belopp som härigenom har betalats för mycket återbetalas.

7 §

I fall som avses i 6 § får arbetsgivaren för slutlig reglering av det belopp som arbetstagaren fått för mycket innehålla skäligt belopp av pensionsförmån enligt avtalet, om inte hinder möter till följd av lagen (1970:215) om arbetsgivares kvittningsrätt.

8 §

Arbetsgivaren meddelar närmare bestämmelser om handläggning av ärenden om förmåner enligt avtalet och om utbetalning av sådana förmåner.

Utdrag ur PA-91 18 §

För anställda i säkerhetstjänst ska ålderspensionen under tid före den månad då arbetstagaren fyller 65 år beräknas enligt nedanstående tabell och multipliceras med tjänstetidsfaktorn. Vid uttag senare än 60-års månaden ska pensionen ökas för varje hel månad som uttaget senarelagts med det procenttal som följer av tabellen.

Pensionsunderlag uttryckt i antal förhöjda prisbasbelopp	Pensionsnivå i procent	Ökning i procent vid senarelagt uttag
- 20,0	65,0	0,261
20,0 - 30,0	32,5	0,261

Arbetsgivarnyckel till PA 03

Arbetsgivarverket meddelar i anslutning till PA 03 följande föreskrifter om utövande av arbetsgivarens befogenheter.

Arbetsgivarverket erinrar om att föreskrifterna gäller endast om inte regeringen föreskriver något annat.

1. Med arbetsgivaren i 1 § punkt 1 avses när det gäller statliga myndigheter regeringen¹. Arbetsgivare förtecknade i bilaga 1 utövar befogenheten efter samråd med Arbetsgivarverket.
2. Befogenhet som tillkommer arbetsgivaren enligt 2 § punkt 3 utövas när det gäller statliga myndigheter av vederbörande anställningsmyndighet, såvida inte en överordnad myndighet bestämmer att befogenheten ska utövas av den överordnade myndigheten.
3. Med arbetsgivaren i 6 § avses när det gäller statliga myndigheter vederbörande anställningsmyndighet.
4. Befogenhet som tillkommer arbetsgivaren i 11 § utövas när det gäller statliga myndigheter av en centralmyndighet. Denna får besluta att arbetsgivarens befogenhet ska utövas av en underlydande myndighet (motsvarande). Denna myndighet får i sin tur besluta att befogenheten ska utövas av en myndighet (motsvarande) som lyder under denna.

Med centralmyndighet avses

- Förvaltningsmyndighet under regeringen eller motsvarande, om inte något annat anges nedan,
- den myndighet som regeringen bestämmer beträffande Regeringskansliet, och kommittéerna,
- Domstolsverket beträffande de allmänna domstolarna, hyres- och arrendenämnderna och Rättshjälpsmyndigheten,

---

¹) Se förordningen (1996:1524) med regeringens arbetsgivarnyckel.

- Lantmäteriverket beträffande lantmäterimyndigheterna,
  - Riksarkivet beträffande landsarkiven,
  - Rikspolisstyrelsen beträffande dels polisväsendet, dels Statens kriminaltekniska laboratorium,
  - Sametinget¹,
  - Åklarmyndigheten beträffande Ekobrottsmyndigheten,
  - universitet och högskola enligt bilaga 1 till högskoleförordningen (1993:100),
  - i annat fall den myndighet (nämnd, styrelse etc.) som frågan närmast rör, men om myndigheten lyder under en annan myndighet avses den sistnämnda myndigheten.
5. Befogenhet som tillkommer arbetsgivaren enligt 33 § utövas när det gäller statliga myndigheter av Arbetsgivarverket. Affärsverk och arbetsgivare förtecknade i bilaga 1 utövar befogenheten efter samråd med Arbetsgivarverket.
6. Befogenhet som tillkommer arbetsgivaren enligt 6, 7 och 8 §§ i bilaga 2 utövas av Statens pensionsverk (SPV).

---

¹) Styrelsen för Sameskolan t.o.m. den 30 juni 2008.

Parter:

Arbetsgivarsidan: Arbetsgivarverket

Arbetstagarsidan: SACO-S

SEKO

OFR:s förbundsområden S,

P och O sammantagna

Ärende: Nytt pensionsavtal m.m.

- 1 § Parterna sluter pensionsavtal enligt bilaga 1 och avtal om delpension enligt bilaga 2 att gälla från och med 1 januari 2003. Därmed upphör pensionsavtalen PA-91 och PA-74 att gälla från och med detta datum. Bestämmelserna i PA-74 och PA-91 äger dock fortsatt tillämpning i enlighet med övergångsbestämmelserna till detta avtal.
- 10 § Parterna är ense om att pensionsavtalet för det statliga området ska vara så utformat att det underlättar arbetskraftens rörlighet inom och mellan avtalsområden. Med denna målsättning ska parterna uppmärksamma ifall regler i det nya pensionsavtalet kan motverka detta syfte, bevaka utvecklingen i denna fråga inom övriga avtalsområden och vid behov vidta åtgärder med anledning därav. Parterna kommer särskilt att följa utvecklingen inom försäkringskasseseområdet och är beredda att tillsammans med parterna på detta område avlägsna hinder för rörligheten, ifall det på försäkringskasseseområdet sluts ett pensionsavtal med motsvarande innehåll som det nya statliga pensionsavtalet.

12 § Pensionsavtalet och delpensionsavtalet gäller fr.o.m. den 1 januari 2003 t.o.m. den 31 december 2004. Avtalen fortsätter att gälla ett år i sänder om de inte har sagts upp senast tre månader före giltighetstidens utgång.

Vid protokollet

Margareta Sjöberg

Justerat den 1/2-02

Arbetsgivarverket   SACO-S

Nils Henrik Schager   Harald Mårtensson

SEKO   OFR/S, P och O sammantagna

Sven-Olof Hellman   Hans Gustrin

Parter:

Arbetsgivarsidan: Arbetsgivarverket
Arbetstagarsidan: SACO-S
SEKO
OFR:s förbundsområden S,
P och O sammantagna

Ärende: Valet av individuell ålderspension enligt PA 03

Den 1 februari 2002 träffade Arbetsgivarverket och arbetstagarorganisationerna på det statliga avtalsområdet överenskommelse om Pensionsavtal för arbetstagare hos staten m.fl. (PA 03). Enligt avtalet ska arbetsgivaren betala avgift för pensionsförsäkring (individuell ålderspension) hos försäkringsgivare enligt avtalsparterna fastställda villkor. Enligt 11 § förhandlingsprotokoll 2002-02-01 om Nytt pensionsavtal m.m., upprättat vid pensionsavtalets slutande, är avtalsparterna ense om att arbetstagarna ska ges möjlighet att själv välja försäkringsgivare för den individuella ålderspensionen inom de av parterna fastställda ramarna.

Mot denna bakgrund har parterna enats om följande.

- 1 § Parterna är överens om att Statens pensionsverk (SPV) ska erbjudas att administrera valet för den individuella ålderspensionen enligt PA 03. Arbetsgivarverket avser att ingå en överenskommelse med SPV som reglerar formerna för denna administration.
- 2 § Parterna är överens om att de försäkringsgivare som har Finansinspektionens tillstånd att meddela traditionell livför-

säkring eller fondförsäkring ska erbjudas att ingå avtal med arbetsgivaren om att meddela individuell ålderspension enligt PA 03. Arbetsgivarverket avser att teckna administrationsavtal med de försäkringsgivare som anmält att de är beredda att meddela sådan försäkring.

- 3 § Parterna är överens om att arbetstagaren ska ha rätt att efter eget val teckna försäkring för individuell ålderspension enligt PA 03 hos sådan försäkringsgivare som tecknat avtal med arbetsgivaren enligt 2 §. När val har skett äger det tillämpning för hela det efterföljande kalenderåret. Valet kan avse endast en försäkringsgivare per kalenderår.
- 4 § Parterna är överens om att arbetstagare som inte valt försäkringsgivare för individuell ålderspension enligt PA 03 ska få denna meddelad genom en av parterna bildad särskild försäkringsgivare. Denna försäkringsgivare ska även kunna bli föremål för arbetstagarens aktiva val, varvid det förutsätts att den tecknat administrationsavtal enligt 2 §.
- 5 § Avgiften till den individuella ålderspensionen ska betalas av arbetsgivaren månadsvis till SPV för omgående överföring till vald försäkringsgivare. Parterna är överens om att av administrativa skäl månatliga belopp understigande 200 kronor inte omgående ska överföras till försäkringsgivaren. Under tid innan överföring skett ska beloppet i stället tillgodoräknas en ränta motsvarande statslåneräntan. Överföring till försäkringsgivaren sker först sedan det ackumulerade beloppet av avgifterna, inklusive tillgodoräknad ränta, uppgår till 200 kronor.
- 6 § Denna överenskommelse gäller under tiden 2002-07-01 – 2004-12-31 och förlängs därefter med ett år i sänder, såvida inte part skriftligen säger upp överenskommelsen minst sex månader före avtalsperiodens slut.

Vid protokollet

Margareta Sjöberg

Justerat den 28/6 2002

Arbetsgivarverket

SACO-S

Nils Henrik Schager

Harald Mårtensson

SEKO

OFR/S, P och O sammantagna

Helen Thornberg

Hans Gustrin

Parter:

Arbetsgivarsidan: Arbetsgivarverket

Arbetstagersidan: SACO-S

SEKO

OFR:s förbundsområden S, P och O sammantagna

Ärende: **Tillämpning av PA 03 m.m.**

Den 1 februari 2002 träffade Arbetsgivarverket och arbetstagarorganisationerna på det statliga avtalsområdet överenskommelse om Pensionsavtal för arbetstagare hos staten m.fl. (PA 03).

- 1 § Parterna är överens om att de försäkringstekniska riktlinjerna avseende individuell ålderspension enligt PA 03 skall vara utformade på ett könsneutralt sätt.
- 2 § Parterna är överens om att den individuella ålderspensionen enligt PA 03 är en egenpension och kan förenas med efterlevandeskydd endast i form av ett återbetalningsskydd för inbetalda premier enligt försäkringsgivarens villkor.
- 3 § Parterna är ense om att avgifter för den individuella ålderspensionen enligt PA 03 för de arbetstagare som inte väljer försäkringsgivare skall placeras i en traditionell livförsäkring hos Försäkringsföreningen för det statliga området (FSO). Försäkringen tecknas med återbetalningsskydd som kan väljas bort på arbetstagarens begäran.
- 4 § Parterna är överens om att SPV skall avvakta med att registrera försäkringsgivare för arbetstagare som första gången anmälts som omfattad av valet för individuell ålderspension

till dess att antingen vederbörande anmält och erhållit bekräftelse från SPV på gjort val eller två månader förflutit från det att arbetstagaren erhållit valblankett från SPV utan att aktivt val gjorts, varvid vederbörande registreras som icke-väljare.

- 5 § Parterna är överens om att den statslåneränta som nämns i 5 §, förhandlingsprotokoll 2002-06-28, skall vara den årsvisa statslåneränta som bestäms av Riksgäldskontoret i november föregående år.
- 6 § Parterna är överens om att utse en referensgrupp, bestående av en representant för varje part, som skall fungera som rådgivare till SPV i dess funktion som central för valet för individuell ålderspension.

Vid protokollet

Margareta Sjöberg

Justerat den 25/10-02

Arbetsgivarverket	SACO-S
Nils Henrik Schager	Harald Mårtensson
SEKO	OFR/S, P och O sammantagna
Sven-Olof Hellman	Hans Gustrin

Avtal
2002-12-20
med tillägg i Förhandlings-
protokoll 2005-12-21 och
2006-03-27

Parter:

Arbetsgivarsidan: Arbetsgivarverket

Arbetstagersidan: SACO-S

SEKO

OFR:s förbundsområden S, P och O sammantagna

Ärende: **Inrättande av en pensionsnämnd**

- 1 § Parterna är ense om att inrätta en pensionsnämnd som
1. på begäran från SPV eller försäkringsgivare som meddelar försäkring för individuell ålderspension enligt PA 03 ska tolka villkoren i detta avtal.
  2. enligt 7 § förhandlingsprotokoll 2002-12-20 om samordning mellan tjänstepension och lagstadgad pension ska pröva pensionens storlek för arbetstagare födda 1938 eller senare vilka omfattas av pensionsavtalet PA-74.
  3. ska fungera som parternas organ gentemot SPV i dess funktion som administratör för valet för individuell ålderspension, i enlighet med vad som regleras i överenskommelsen mellan Arbetsgivarverket och SPV.
- 2 § Nämnden ska ha sex ledamöter, varav tre utses av Arbetsgivarverket och en av varje arbetstagarpart. En av arbetsgivarledamöterna ska vara ordförande och en av arbetstagarledamöterna ska vara vice ordförande.

Pensionsnämnden är beslutför när tre eller två ledamöter från såväl arbetsgivar- som arbetstagersidan är närvarande, bland dem ordföranden eller vice ordförande. För beslut i ärenden enligt punkt 1 krävs enighet i nämnden. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst vad avser ärenden enligt punkt 2.

- 3 § Parterna är ense om att pensionsnämndens kanslifunktion utövas av SPV.

Vid protokollet

Margareta Sjöberg

Justerat den 20.12.2002

Arbetsgivarverket

SACO-S

Nils Henrik Schager

Harald Mårtensson

SEKO

OFR/S, P och O

Sven-Olof Hellman

Hans Gustrin

Parter:

Arbetsgivarsidan: Arbetsgivarverket

Arbetsgivarsidan: OFR:s förbundsområden inom det statliga förhandlingsområdet sammantagna
SACO-S
Facket för Service och Kommunikation
(SEKO)

Ärende:

Ändringar i Pensionsavtal för arbetstagare i staten m.fl. (PA 03)

- 4 § Parterna är vidare överens om att kompletterande ålderspension enligt 10 § PA 03 ska kunna förenas med efterlevandeskydd i form av ett återbetalningsskydd för inbetalda premier enligt försäkringsgivarens villkor, om förmånstagaren så önskar.

Vid protokollet

Inger Mattsson Kasserud

Justerat den 23 november 2007

Arbetsgivarverket

Nils Henrik Schager

OFr:s förbundsområden inom det statliga förhandlingsområdet sammantagna

Johan Tengblad

SACO-S

Edel Karlsson Håål

Facket för Service och Kommunikation (SEKO)

Sven-Olof Hellman

2008

Centrala avtal 2008:3

Box 3267, 103 65 Stockholm
Tel 08-700 13 00, Fax 08-700 13 40
www.arbetsgivarverket.se

Arbetsgivarverket